

Aan de gemeenteraad

Raadsvoorstel

Onderwerp

GR Omnibuzz – Begrotingswijziging 2019-1, Begroting 2020 en meerjarenperspectief 2021-2023.

Beslispunt(en)

1. Als zienswijze over:
 - De eerste begrotingswijziging 2019 Omnibuzz kenbaar te maken, dat de Raad ermee kan instemmen;
2. Ten aanzien van :
 - De begroting 2020 respectievelijk het meerjarenperspectief 2021-2023 Omnibuzz de algemeen financiële zienswijze kenbaar te maken zoals verwoord in dit voorstel en de specifieke zienswijze als volgt te formuleren:
 1. De hoogte van de indirecte kosten, omvattende de kosten van regie en planning plus die van bedrijfsvoering, staan in een scheve verhouding ten opzichte van de daadwerkelijke vervoerskosten. Om tot een acceptabele verhouding te komen dienen de indirecte kosten verder neerwaarts bijgesteld te worden. De tot nu doorgevoerde kostenreductie via vermindering van de formatie is ontoereikend;
 2. In samenhang met het hierboven vermelde: de rol c.q. taakopdracht die Omnibuzz zichzelf toedicht, te weten het uitgroeien tot een kenniscentrum op vervoersgebied, is te ruim. Omnibuzz dient zich te beperken tot de taak waarvoor deze organisatie in het leven is geroepen, te weten het optreden als makelaar tussen de Wmo-cliënten en de vervoersbedrijven. Daarmee kunnen de organisatiekosten verder beperkt worden;
 3. Het door Omnibuzz voorgenomen onderzoek naar een andere opzet van verdeling van de indirecte kosten over de deelnemende gemeenten wordt ondersteund. De huidige opzet leidt ertoe, dat Eijsden-Margraten verhoudingsgewijs meer bijdraagt in de indirecte kosten dan gemeenten met een (veel) hogere vervoersvraag. Geopteerd wordt voor het systeem, waarbij de hoogte van de indirecte kosten per gemeente bepaald worden door de daadwerkelijke vervoersvraag vanuit een gemeente;
 4. De vernieuwing van Omnibuzz in 2016 is geïnitieerd om te komen tot een efficiënte organisatie en daarmee tot kostenbesparing, dit met handhaving van de omvang, de diversiteit en het kwaliteitsniveau voor mensen die op collectief vraagafhankelijk vervoer zijn aangewezen. Ook de voorliggende begrotingen maken deze ambitie niet waar. Derhalve wordt gepersisteerd bij de in 2018 kenbaar gemaakte zienswijze, dat alle aspecten rondom Omnibuzz, en dan met name de effecten van aanpassing c.q. uitbreiding van de gemeenschappelijke regeling, in 2020 onafhankelijk geëvalueerd worden.
3. Bij een ongewijzigd vastgestelde begroting van Omnibuzz het extra gevraagde bedrag in 2019 bij te ramen in de Eerste Bestuursrapportage 2019 en de bedragen vanaf 2020 bij te ramen in de Meerjarenbegroting 2020-2023.

Toelichting

Aanleiding / motivering

Bij brief van 5 april 2019 heeft het dagelijks bestuur van Omnibuzz de concepten van de begroting 2019-1, van de begroting 2020 respectievelijk van het meerjarenperspectief 2020-2023 toegezonden. Aanvullend is van Omnibuzz het jaarverslag 2018 ontvangen. Tot en met 31 mei 2019 kan uw raad zienswijze hierover aan het dagelijks bestuur kenbaar maken. In zijn vergadering van 4 juli 2019 zal het algemeen bestuur de hiervoor bedoelde stukken vaststellen.

Jaarrekening 2018

Uit de stukken van Omnibuzz blijkt dat de totale vervoersvraag vanuit Limburg over 2018 tot een negatief resultaat heeft geleid. In de realisatiecijfers is een onttrekking aan de algemene reserve verwerkt om dat negatief resultaat te dekken. De onttrekking van € 644.683 is reeds door het algemeen bestuur van Omnibuzz op 12 december 2018 goedgekeurd. In het voorstel winstbestemming stelt Omnibuzz voor een bedrag van € 179.163 uit te betalen aan de 30 deelnemende gemeenten. Daarnaast valt een bedrag van € 89.249 vrij uit de bestemmingsreserve ICT; ook deze wordt over de 30 deelnemende gemeenten verdeeld. Hiermee is invulling gegeven aan de zienswijze van onder meer onze gemeente naar aanleiding van de bijgestelde begrotingswijziging 2018-1.

Stijging vervoersvraag

In de eerste wijziging van de begroting 2018 is voor wat betreft Eijsden-Margraten uitgegaan van een vervoersvraag van 67.000 zones, overeenkomend met de vervoersvraag in 2017, vermeerderd met 5%. De werkelijke vervoersvraag is in 2018 uitgekomen op 72.926 zones. Daarmee heeft de in 2017 in gang gezette trendbreuk van een toename van de vervoersvraag vanuit Eijsden-Margraten zich in 2018 doorgezet. Overigens is die trendbreuk in de hele provincie zichtbaar. Door de toegenomen vervoersvraag zijn de directe vervoerskosten (de taxibussen e.d.) in 2018 uitgekomen op €238.071. Daar komen nog de kosten van bedrijfsvoering en van regie en planning bij. Alles bij elkaar opgeteld zijn de kosten over 2018 op €357.691 uitgekomen. Op dit bedrag kan een bedrag van €13.974 in mindering gebracht worden, zijnde het aandeel van Eijsden-Margraten in de resultaatbestemming 2018 en de vrijval van de bovengenoemde bestemmingsreserve. Uiteindelijk komen de kosten van Eijsden-Margraten dan uit op €343.717. In onze begroting was het bedrag €275.000 opgenomen.

Concept begroting 2019-1

In deze begrotingswijziging zijn een aantal nieuwe inzichten en ontwikkelingen verwerkt, die tot een bijstelling van de oorspronkelijke begroting 2019 leiden. Ten opzichte van de oorspronkelijke begroting 2019 valt deze wijziging €3.388.136 hoger uit. Voor Eijsden-Margraten betekent dat een verhoging van het jaarbudget naar €418.240.

De sterke toename van de kosten vanaf 2019 is in hoofdzaak te verklaren door het wijzigen van de afspraken tussen de Belastingdienst en Omnibuzz. Deze wijziging komt erop neer, dat Omnibuzz vanaf 1 april 2019 de deelnemende gemeenten BTW in rekening dient te brengen, die overigens door de gemeenten te verrekenen is. Door de wijziging is Omnibuzz gedwongen de eigen bijdrage van cliënten in de vervoerskosten buiten begroting te houden, waardoor de Omnibuzz-begrotingen per saldo een sterke kostenstijging laten zien. In de praktijk blijven de consequenties voor de gemeenten op dit punt beperkt, omdat Omnibuzz de van de cliënten ontvangen eigen bijdrage blijft innen en de ontvangen bijdragen buiten de begroting om aan de deelnemende gemeenten gaat overmaken.

Concreet betekent een en ander voor Eijsden-Margraten, dat:

- Omnibuzz in de eerste begrotingswijziging 2019 uitgaat van een totaal kostenbedrag voor onze gemeente van €418.240 ;
- de eigen bijdrage over de periode van 1 april tot en met 31 december 2019 vanuit Eijsden-Margraten op €58.436 geraamd worden;
- per saldo Eijsden-Margraten over 2019 aan Omnibuzz een bedrag van € 359.804 verschuldigd is.

Bij het hiervoor aangegeven kostenbedrag van €418.240 is Omnibuzz uitgegaan van een verdere stijging van de vervoersvraag vanuit Eijsden-Margraten in 2019, te weten met 5% ten opzichte van 2018, resulterend in ruim 76.000 zones.

Concept begroting 2020 en meerjarenperspectief 2021-2023

Ook in deze stukken is de wijziging van de afspraken tussen de Belastingdienst en Omnibuzz verwerkt. De vervoersvraag is voor de hele periode van 2020 tot en met 2023 gelijk gehouden aan het voor 2019 geraamde niveau, voor Eijsden-Margraten op ruim 76.000 zones.

Door indexering van diverse kostencomponenten zullen de kosten Omnibuzz de komende jaren verder toenemen, zoals in onderstaande tabel aangegeven. In de tabel zijn de geraamde inkomsten aan eigen bijdragen meegenomen, die zoals hiervoor aangegeven door Omnibuzz aan Eijsden-Margraten overgemaakt zullen worden.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Vervoerkosten	238.072	298.769	320.272	327.319	334.518	341.877
Regie en planning	35.249	43.046	41.561	41.052	41.984	42.935
Bedrijfsvoering	84.370	76.425	73.852	74.430	74.843	76.182
Subtotaal	357.691	418.240	435.685	442.801	451.345	460.994
Eigen bijdragen		58.436	59.722	61.035	62.378	63.751
Per saldo	357.691	359.804	375.963	381.766	388.967	397.243

Zienswijze

Indirecte kosten en verdeelsleutel

De indirecte kosten (de kosten van regie en planning en van bedrijfsvoering) worden op basis van solidariteit aan de gemeenten toegerekend. De verdeelsleutel die daarbij gehanteerd wordt is vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling en is als volgt opgebouwd: 50% op basis van inwoneraantal en 50% op basis van het aantal pashouders per gemeente. Deze verdeelsleutel leidt ertoe, dat Eijsden-Margraten verhoudingsgewijs meer bijdraagt in de indirecte kosten van Omnibuzz dan gemeenten met een (veel) hogere vervoersvraag. Omnibuzz zelf is al voornemens een zoektocht te starten naar een alternatieve verdeelsleutel. Deze zoektocht wordt toegejuicht. In afwachting van de resultaten daarvan wordt het verdelen van de indirecte kosten naar rato van de vervoersvraag per gemeente als het meest redelijke alternatief gezien: hoe hoger de vervoersvraag in een gemeente is, des te meer draagt die gemeente bij in de indirecte kosten van Omnibuzz.

Missie, visie, doelstellingen en ambitieniveau

Omnibuzz is een ambitieuze organisatie die zichzelf ten doel heeft gesteld uit te groeien tot een provinciaal kenniscentrum op vervoersgebied. Op zich is daar niks mis mee, maar vanwege het kostenaspect kan en mag de vraag gesteld worden, of de ambities van Omnibuzz niet verder reiken dan hetgeen strikt noodzakelijk is om als makelaar tussen de Wmo-cliënten en de vervoersbedrijven op te kunnen treden, datgene waarvoor Omnibuzz in het leven is geroepen. De indirecte kosten c.q. organisatiekosten van Omnibuzz zijn nu al hoog; de organisatie is sinds 2016 gegroeid naar thans 65 fte, terwijl de basistaak van Omnibuzz onveranderd is gebleven. Op aandringen van de deelnemende gemeenten wordt het aantal fte vanaf 2019 teruggebracht tot 60 fte in 2023. Echter, door enkel te focussen op de basistaak kunnen de organisatiekosten wellicht/waarschijnlijk verder naar beneden worden bijgesteld. Daarbij wordt overwogen, dat de vervoersvraag vanuit Eijsden-Margraten al jarenlang beduidend lager ligt ten opzichte van veel andere deelnemende gemeenten. Ook de vraag door cliënten, woonachtig in Eijsden-Margraten, naar door Omnibuzz aangeboden producten, zoals de Voor Elkaar Pas (geeft recht op gebruik van openbaar vervoer) is laag. Eijsden-Margraten doet een beroep met name op die basistaak/vervoersproduct van Omnibuzz en profiteert nauwelijks van de projecten c.q. uitbreiding van de vervoersproducten van Omnibuzz. Omnibuzz kan een relatief lage vraag naar alle Omnibuzz-vervoer(producten) in Eijsden-Margraten vooralsnog niet verklaren. Wellicht ligt dat aan een hogere zelfredzaamheid van onze inwoners met beperkingen. Wellicht vinden mensen een eigen oplossing voor hun mobiliteitsprobleem en/of biedt noch openbaar vervoer noch het collectief vervoer via Omnibuzz een passende oplossing, hetgeen mogelijk ten koste gaat van de deelname aan de samenleving. Dit zou nader moeten worden onderzocht. Hierop is ook gewezen in de zienswijze uit 2018. Omnibuzz heeft daar (nog) geen gehoord aan gegeven. Daarnaast kan de gemeente de vervoersvraag in relatie tot vervoersbehoefte bij onze Wmo-cliënten nader onderzoeken. Zicht op beide aspecten (ervaringen van de cliënten en evaluatie van Omnibuzz) is van belang om

passende beleids- en beheersmaatregelen te kunnen treffen. Om die reden wordt voorgesteld in de zienswijze 2019 de vraag naar evaluatie te handhaven.

Algemeen financiële zienswijze

Geconcludeerd wordt dat de autonome ontwikkelingen vanuit de verbonden partijen dermate financiële consequenties hebben voor de meerjarenbegroting van de deelnemende gemeenten dat het automatisch doorbelasten van indexeringen (prijs- en loonindex) niet akkoord wordt bevonden en partijen worden opgeroepen om met voorstellen rondom kostenreductie te komen.

Relatie met bestaand beleid en strategische visie / integraliteit

Programma 1: Mens en Samenleving

Beleidsveld Sociaal Domein

Speerpunt: we werken aan de transformatieopgave in het sociaal domein: hulp en ondersteuning voor de meest kwetsbare inwoners is toekomstbestendig.

Wat willen wij bereiken?

Hulp en ondersteuning voor kwetsbare inwoners is gevarieerd, kwalitatief goed en financieel gezond.

Het uitgangspunt is: niet meer maar ook niet minder hulp- en ondersteuning dan noodzakelijk.

Gevolgen

Burgerparticipatie, toelichting en verantwoording

Niet van toepassing.

Financiële en personele aspecten, incidenteel / structureel, begrotingspost

In de begroting van de gemeente zijn de kosten voor Omnibuzz structureel begroot op €275.000.

Zoals te zien in de tabel onder de kop Concept begroting 2020 en meerjarenperspectief 2021-2023, is dit structureel te laag. De extra bedragen dienen in de Meerjarenbegroting 2020-2023 bijgeraamd te worden.

Algemeen financiële zienswijze

Geconcludeerd wordt dat de autonome ontwikkelingen vanuit de verbonden partijen dermate financiële consequenties hebben voor de meerjarenbegroting van de deelnemende gemeenten dat het zonder meer doorbelasten van extra kosten niet akkoord wordt bevonden en partijen worden opgeroepen om met voorstellen rondom kostenreductie te komen. Tevens wordt verzocht in de toekomst aan te geven welke kosten noodzakelijk zijn en welke kosten additioneel zijn.

Planning, uitvoering en evaluatie

Uw raad heeft tot en met 30 mei as de tijd om de zienswijze kenbaar te maken aan het dagelijks bestuur van Omnibuzz. Het algemeen bestuur zal in haar vergadering van 3 juli as overgaan tot besluitvorming.

Beeldvormende vergadering op 13-5-2019.

Oordeelsvormende vergadering op 28-5-2019.

Besluitvormende vergadering op 28-5-2019.

Communicatie

Het algemeen bestuur wordt per brief geïnformeerd over de besluitvorming van uw raad.

Maatschappelijke effecten

De in 2017 in gang gezette trendbreuk van een toename van de vervoersvraag vanuit Eijsden-Margraten zet zich door. Tegelijkertijd is de vervoersvraag in Eijsden-Margraten al jarenlang beduidend lager ligt ten opzichte van andere deelnemende gemeenten. De huidige opzet leidt ertoe, dat Eijsden-Margraten verhoudingsgewijs meer bijdraagt in de indirecte kosten dan gemeenten met een (veel) hogere vervoersvraag. Inzet op beperking van de vervoerskosten door inwoners minder te laten reizen zou een negatief effect kunnen hebben op mobiliteit en daarmee op maatschappelijke participatie van onze inwoners met beperkingen. Vandaar is het voorstel in te zetten op een beperking

van indirecte kosten (organisatiekosten) en op een wijziging van de huidige verdeelsleutel van de indirecte kosten over de deelnemende gemeenten.

Risico's

Omnibuzz wijst op een aantal risicovolle ontwikkelingen.

1. Toename van kosten door groei van het vervoersvolume.

Als reactie hierop heeft Omnibuzz een aantal beheersmaatregelen uitgewerkt, gericht op het zo veel als mogelijk toe leiden van cliënten naar het openbaar vervoer.

Kanttekening daarbij is dat de vervoersvraag vanuit Eijsden-Margraten beduidend lager ligt ten opzichte van veel andere deelnemende gemeenten. Het ligt niet in de lijn der verwachtingen dat de vervoersvraag in onze gemeente de komende jaren fors zal toenemen. Omnibuzz zelf wijst op de grilligheid in vervoersvolume oftewel op de sterke verschillen tussen de gemeenten en de verschillen in de tijd gezien. Om deze ontwikkelingen beter te kunnen prognosticeren is meer onderzoek naar de oorzaken nodig, stelt Omnibuzz. Dit wordt ondersteund. Omnibuzz spreekt niet uit wanneer dat onderzoek zal worden uitgevoerd. Bovendien juist vanwege de genoemde grilligheid zou de focus op beheersing van indirecte vervoerskosten positieve effect kunnen sorteren: deze kosten zijn immers beter te prognosticeren en te beïnvloeden.

1. Instroom ander vervoer.

Veel gemeenten willen op dit moment geen volledige integratie van het leerlingen- en ander doelgroepenvervoer, zoals aanvankelijk de bedoeling was. Hierdoor is de wijze waarop de instroom van ander vervoer gaat plaatsvinden in tijd, vorm en omvang onvoldoende duidelijk, aldus Omnibuzz.

2. Autonome ontwikkelingen, demografie, effecten langer thuis wonen.

Omnibuzz heeft in dit kader een onderzoek laten verrichten naar (mogelijke) factoren die de vervoersvraag beïnvloeden en de (demografische) ontwikkelingen die hierbij plaatsvinden. Dit zal in 2019 verder worden uitgewerkt. Bovendien wordt naar aanleiding van groeiende uitvoeringsrisico's door dementie/verward gedrag en de taak voor gemeenten om verward gedrag vroegtijdig te signaleren, passend beleid hiervoor ontwikkeld.

3. Relatie met openbaar vervoer.

Er zijn aanwijzingen voor een verband tussen de stijging in het Omnibuzz-vervoer en het aanbod aan openbaar vervoer, stelt Omnibuzz. Voor Eijsden-Margraten is dat wel een relevant punt: Omnibuzz heeft immers geen antwoord op de vraag waarom in onze gemeente met een beperkt openbaar vervoer de vraag naar Omnibuzz-vervoer toch relatief laag blijft. Door deze onduidelijkheid kan de gemeente geen effectieve beheersmaatregelen treffen. Het toeleiden naar openbaar vervoer en/of strenger indiceren is voor onze gemeente minder effectief.

4. Resultaten aanbesteding

De 'AMvB (Algemeen Maatregel van Bestuur) reële Wmo 2015' eist dat contracten tegen een economisch verantwoord tarief afgesloten worden om te voorkomen dat Wmo-diensten onder kostprijs aangeboden worden, zo ook de tussen Omnibuzz en de vervoerders te sluiten contracten. Omnibuzz daarom houdt rekening met een verhoging van het tarief tussen de 10-15%.

5. Mogelijke factoren die verder de resultaten kunnen beïnvloeden zijn een tekort aan chauffeurs, toename van kosten door cao-onderhandelingen, BTW-verhoging en het afschaffen van de teruggave BPM. De aanbestedingsresultaten worden ook beïnvloed door het ambitieniveau op het gebied van duurzaamheid. In het kader van de aanbesteding vervoer vanaf 2020 is een uitgebreid rapport uitgewerkt met betrekking tot de verduurzaming van het vervoer.

Het college van Eijsden-Margraten
Waarnemend secretaris, De voorzitter,

Francois Kool

Dieudonné Akkermans

RAADSBSLUIT

De raad van de gemeente Eijsden-Margraten

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders;

gelet op de behandeling in de Beeldvormende en oordeelsvormende vergadering;

Besluit:

1. Als zienswijze over:
 - De eerste begrotingswijziging 2019 Omnibuzz kenbaar te maken, dat de Raad ermee kan instemmen;
2. Ten aanzien van :
 - De begroting 2020/ het meerjarenperspectief 2021-2023 Omnibuzz de algemeen financiële zienswijze kenbaar te maken zoals verwoord in dit voorstel en de specifieke zienswijze als volgt te formuleren:
 1. de hoogte van de indirecte kosten, omvattende de kosten van regie en planning plus die van bedrijfsvoering, staan in een scheve verhouding ten opzichte van de daadwerkelijke vervoerskosten. Om tot een acceptabele verhouding te komen dienen de indirecte kosten verder neerwaarts bijgesteld te worden. De tot nu doorgevoerde kostenreductie via vermindering van de formatie is ontoereikend;
 2. In samenhang met het hierboven vermelde: de rol c.q. taakopdracht die Omnibuzz zichzelf toedicht, te weten het uitgroeien tot een kenniscentrum op vervoersgebied, is te ruim. Omnibuzz dient zich te beperken tot de taak waarvoor deze organisatie in het leven is geroepen, te weten het optreden als makelaar tussen de Wmo-cliënten en de vervoersbedrijven. Daarmee kunnen de organisatiekosten verder beperkt worden;
 3. het door Omnibuzz voorgenomen onderzoek naar een andere opzet van verdeling van de indirecte kosten over de deelnemende gemeenten wordt ondersteund. De huidige opzet leidt ertoe, dat Eijsden-Margraten verhoudingsgewijs meer bijdraagt in de indirecte kosten dan gemeenten met een (veel) hogere vervoersvraag. Geopteerd wordt voor het systeem, waarbij de hoogte van de indirecte kosten per gemeente bepaald worden door de daadwerkelijke vervoersvraag vanuit een gemeente;
 4. de vernieuwing van Omnibuzz in 2016 is geïnitieerd om te komen tot een efficiënte organisatie en daarmee tot kostenbesparing, dit met handhaving van de omvang, de diversiteit en het kwaliteitsniveau voor mensen die op collectief vraagafhankelijk vervoer zijn aangewezen. Ook de voorliggende begrotingen maken deze ambitie niet waar. Derhalve wordt gepersisteerd bij de in 2018 kenbaar gemaakte zienswijze, dat alle aspecten rondom Omnibuzz, en dan met name de effecten van aanpassing c.q. uitbreiding van de gemeenschappelijke regeling, in 2020 onafhankelijk geëvalueerd worden.

3. Bij een ongewijzigd vastgestelde begroting van Omnibuzz het extra gevraagde bedrag in 2019 bij te ramen in de Eerste Bestuursrapportage 2019 en de bedragen vanaf 2020 bij te ramen in de Meerjarenbegroting 2020-2023.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 28 mei 2019.

De griffier,

Mr. Marc Verbeet

De voorzitter,

Dieudonné Akkermans